

Kainuun liitto

Kuntakierros 2017

Perusviestit

22.05.2017

Kainuun liitosta maakuntahallintoon

- **Maakuntauudistuksen** muutosprosessin toimeenpano Kainuussa
 - Kainuun liiton viimeinen toimintavuosi
- **Edunajamisen** verkostojen toimivuus; työnjako Kainuun liiton sisällä ja yhteistyö kuntien kanssa - ennakoivuus
- Kainuun kehittämisen **kansainvälisen** ulottuvuuden tiivis yhteys maakunnan kehittämistavoitteisiin
- **Maakuntakaavoitus** mahdollistamaan aluetalouden kasvua, saavutettavuuden parantamista ja elinkeinojen edellytyksiä
- **Hankerahoituksen** strateginen kohdentaminen ja maakunnan ulkopuolelta saatavan kehitysrahoituksen kasvattaminen
- **Maakuntaohjelma** perustaksi maakunnan ja valtion tulevaan neuvottelumenettelyyn
- **Kainuun tulevaisuusrahaston** jatkuvuus selvitetään

Kainuun liiton tehtävät siirtyvät maakuntaan

- 1. Kainuun liiton kaikki lakisäätteiset tehtävät siirtyvät hyväksyttävänä olevan maakuntalain sekä uudistetun maankäyttö- ja rakennuslain sekä aluekehitys- ja kasvupalvelulakiehdotuksen mukaisesti uuteen maakuntaan**
 - **Maakuntaohjelma, aluekehitystehtävät**
 - **Rakennerahasto- ja muut rahoitustehtävät**
 - **Maakuntakaavoitus**
- 2. Em. tehtäväalueet integroituvat ELY-keskuksissa lähinnä vastaavien tehtävien kanssa laajemmaksi kokonaisuudeksi**
 - **Rakennerahastotehtävät kaikilla maakunnilla ts. POP-ELY:n hoitamat tehtävät ”palaavat” Kainuuseen**
 - **Liikennejärjestelmäsuunnittelu ja alueelliset liikennetehtävät kootaan maakuntaan (maantielain uudistus linjaa vielä yksityiskohtia)**

Maakuntaohjelmavalmistelu tähtää jo tulevaan maakuntaan

- 1. Kainuun liiton vetämänä (voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti) Kainuun maakuntaohjelma 2018 – 2021 valmistuu joulukuussa 2017**
 - Vaaleilla valittu maakuntavaltuusto hyväksyy / voi muuttaa ohjelmaa 2018
- 2. Maakuntaohjelman toimeenpano jatkuu Maakunnan yhteistyöryhmän (YTR) koordinoimana**
 - Voimassa olevat EU-osarahoitteiset ohjelmat jatkuvat ohjelmakauden loppuun
- 3. Maakuntaohjelman perusteella kukin maakunta käy maakuntauudistuksen jälkeen vuosittain aluekehittämistä koskevat neuvottelut valtion (kaikki ministeriöt) neuvottelut**
 - Neuvotteluprosessia testataan jo syksyllä 2017

TILINPÄÄTÖKSET VV. 2015-2016, TALOUSARVIO V. 2017 SEKÄ ARVIO VUODEN 2018 TALOUSARVIOSTA

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Myyntituotot	28 470	0	0	0
Kuntien maksuosuudet	2 558 336	2 456 194	2 456 194	2 456 194
Tuet ja avustukset	833 918	66 735	214 009	211 885
Muut tuotot	1 304	119 834	97 922	7 000
TOIMINTATUOTOT	3 422 029	2 642 763	2 768 125	2 675 079
Henkilöstömenot	1 561 052	1 471 185	1 748 611	1 645 562
Palvelujen ostot	977 361	938 021	742 878	742 878
Aineet ja tarvikkeet	71 279	56 346	57 500	57 500
Avustukset	118 609	130 097		
Muut toimintakulut	189 229	107 388	219 136	229 139
TOIMINTAKULUT	2 917 530	2 703 038	2 768 125	2 675 079
Toimintakate	504 498	-60 275	0	0
Rahoitustuotot ja kulut	3 378	1 782	0	0
VUOSIKATE/TILIKAUDEN TULOS	501 120	-448 378	0	0

LÄHTÖKOHTANA ON, ETTÄ KUNTIEN MAKSUOSUUDET PYSYVÄT ENNALLAAN VUODEN 2018 TALOUSARVIOSSA

VUODEN TP 2016 ALIJÄÄMÄ JOHTUU MAAKUNTAVALTUUSTON PÄÄTÖKSESTÄ SIIRTÄÄ VUODEN 2015 YLIJÄÄMÄ KAINUUN TULEVAISUUSRAHASTON PÄÄOMAKSI

Kainuu-ohjelman 2018-2021 rakentamisvaiheet

Kainuun liitto

**1. Työpaja:
mkv ja
henkilöstö;
13.3. 2017**

Aloitus ja **määrittelyvaiheessa** asetetaan **strategiset kysymykset**, joilla etsitään **vastausta keskeisiin aluekehitysongelmiin** nykyisessä toimintaympäristössä: **määritellään ja rajataan ongelmat** mahdollisimman täsmällisesti.

**2. Työpaja:
ELY ja muut
sidosryhmät
11.4. Seminaari +
työpaja**

Analyysivaiheessa arvioidaan ja visioidaan **olosuhteet ja mahdolliset tulevaisuudet**: siis arvioidaan **nykytila** ja sitä, millaiset **tulevaisuuden kuvat, mahdollisuudet** tai potentiaalit nousevat ulkoisesta ympäristöstä.

**3. Työpaja:
Sidosryhmät ja
Muutosfoorumi
Kesäkuussa**

Strategiavaiheessa muotoillaan **interventiologiikka** – visio, missio, tavoitteet ja keinot loogiseksi kokonaisuudeksi.

**4. Työpaja:
Muutosfoorumi ja
MH / MV
Elokuussa**

Strategian terävöittämissä vaiheessa **valitaan strategia, joka on mahdollista jollakin interventiologiikalla toteuttaa** ja joka vastaa parhaiten tavoitteita ja on realistisesti resursoitavissa.

**5. Lausunnot ja
lopputyöpaja:
Tasa-arvotyöpaja/
Muutosfoorumi ja
MH / MV
lokakuu
Elokuussa**

Lopuksi tehdään **toteutettavuuden arvio(inti)** lausuntojen perusteella: arvioidaan onko strategia toteutettavissa ja mitkä ovat sen mahdolliset vaikutukset.

ARVIOINTI ITSEARVIOINTINA KAIKISSA VAIHEISSA

VUOSI 2017

- **Toimintaympäristön muutokset ja odotukset**
 - **Ennakoitavissa olevat muutokset ja kehitysnäkymät**
 - Terrafamen, Trastechin, St1:n, CLT:n, KaiCell Fibersin, matkailun, datacenterien jne kehitysmahdollisuudet -> INVESTOINNIT
- Kainuussa jaettavissa oleva **EU-rahoitus on vain yksi aluekehityksen instrumentti**
 - Keskeisissä aluekehitystavoitteissa ei ole edistytty suunnitellusti: väestökehitys, kohtaanto-ongelma -> työvoimapula, saavutettavuus
- **Hallitusohjelman ja Kainuun maakuntaohjelman yhteiset tavoitteet**
 - Tavoitteena työllisyysasteen selkeä nostaminen
 - Kokeilut / Kainuu sote- ja maakuntauudistuksen edelläkävijänä
- Resilienssin eli **muutosjoustavuuden vahvistaminen** aluekehityksen valtakunnallisena tavoitteena
- **Näkymät tulevaan maakuntahallintoon**

Keskeiset tulevaisuuden haasteet

Maakuntasuunnitelma 2035 + alustavia arvioita (päivitetään 2017)

- 1. Kainuun väestökehityksen kääntäminen toteutunutta positiivisemmaksi (määrä ja rakenne)**
- 2. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon parantaminen (työttömyyden alentaminen) sekä osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen**
- 3. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen**
- 4. Alueen sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden parantaminen**
- 5. Vetovoimaisen Kainuu -kuvan vahvistaminen**

- **BIOTALOUS:**

- Biojalostamohanke KaiCell Fibers on lähivuosien kärkihanke
- Biotalousdessa korostuu paikallisten toimialavetureiden kehittäminen: Renforssin ranta (St1), Kuhmon Kantola (CLT), Paltamon KaiCell Fibers, Puolanka biokeskus, puurakentaminen (mkl. Uusi Sairaala)
- LuKe-Kainuun roolin vahvistaminen on strategisesti tärkeää
- Arktiset Aromit ry – MarjaMasterPlan
- Metsäbiotalouden + uusiutuvan energian kasvuohjelma
- *Kehittämishankkeita koordinoitava EAKR-, yritys-, maaseutu- ja innovaatorahoituksen osalta*
- *Biotalousdun osaamisen kehittämisessä on haasteita niin alueen omille kuin alueen ulkopuolisille toimijoille;*
- *Työvoiman saannin turvaaminen – erittäin kriittinen tekijä*

- **KAIVANNAISALA:**

- Terrafamen kehitys ml ympäristöteknologia, alihankkijat, energia
- Sotkamo Silver Oy, investointi
- Otanmäki Mine; kehityshanke

- **TEKNOLOGIATEOLLISUUS (elektroniikka, kone- ja metalli, suunnittelu ja konsultointi, tietotekniikka):**
 - 55 % alueen koko viennistä
 - Transtech, Katera Steel, Koneistamo Alm, Jetmasters, Imagon, Suokone, Jetmasters jne. metallialan yritykset, alihankinta, RoboKai -kehittäminen
 - Datakeskusten kehittämiseen ja uusien investointien hakemiseen valmistellaan toimijoiden **yhteinen strategia** (hankkeiden seurattava valittua strategiaa)
 - Nopeiden datakaapeliyhteyksien rakentamisen suunnittelu erityisesti pohjoisen suuntaan (yhteys Jäämeren kaapeliin)
- **MATKAILU:**
 - Kehittämistyön vahvistamiseksi ja kohdentamiseksi on laaditaan maakunnallinen **matkailustrategia** (Master Planeja on)
 - Matkailun merkitys palveluide ja infran kehittäjänä
 - Matkailun (suur)investoinnit -> investointikohteiden valmistelu
 - Yhteistyö hankkeiden välille yhteistä tavoitteista: kansainvälisten matkailijoiden määrä, lentoyhteyksien ja muun logistiikan parantaminen, matkailun markkinointi- ja myyntikanavat; ytimenä ohjelmatuotteet
 - Kansainvälinen yhteismarkkinointi ja markkinointiyhteistyö
 - Maakuntakeskuksen rooli / kaupunkikeskusta

- **LENTOLIIKENNE:**

- Tavoitteena 100 000 matkustajan määrä vuodessa Kajaanin lentoasemalle vuoteen 2020 mennessä
 - yhteisenä tavoitteena kaikissa rahoitettavissa matkailun kehittämishankkeissa
- Matkaketjujen (lennot+jatko/syöttöliikenne) parantaminen
- Lentoliikenneoperaattorin kanssa yhteistyö logistisesti toimivien matkailutuotepakettien kehittämiseksi

- **RAUTATIELIIKENNE:**

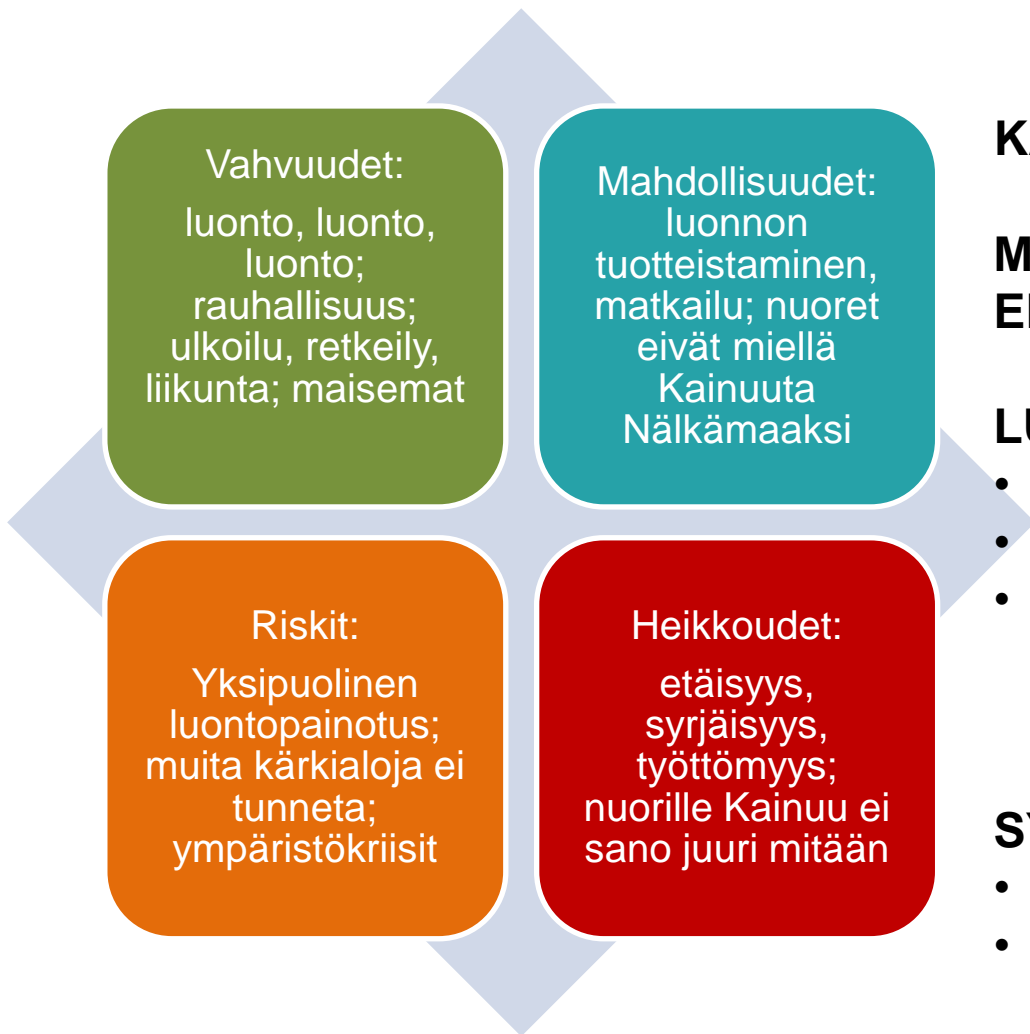
- Matkaketjujen parantaminen ja yhteys matkailun kehittämiseen
- Tavara- ja transitoliikenteen vahvempi huomioonottaminen (ml Vartius)

- **MAANTIELIIKENNE:**

- Yhteistyö infrahankkeiden ajamisessa
- Sisäinen saavutettavuus / liikennejärjestelmän suunnittelu, älyliikenne

- **TIETOLIIKENNE**

Kainuun maakuntakuva

KAINUTLAATUINEN

MAAKUNTAUUDISTUKSEN EDELLÄKÄVIJÄ

LUONTO

- Miten Kainuu voi erottua luonnolla?
- Luonnon ”tuotteistaminen”?
- Luonto vahvuutena –
”Suomi maailman vihrein ja puhtain
maa!”

SYRJÄISYYS/ETÄISYYS

- Mielikuvat pahentavat tosiasiaa...
- Saavutettavuuden parantamiseksi
on tehtävä kaikki mahdollinen!

Kysymys keskustelun pohjaksi:

- **Mitä tavoitteita uudessa Kainuun maakuntaohjelmassa 2018- 2021 tulisi erityisesti korostaa, mihin ongelmiin pitäisi puuttua ja mihin mahdollisuuksiin tarttua?**

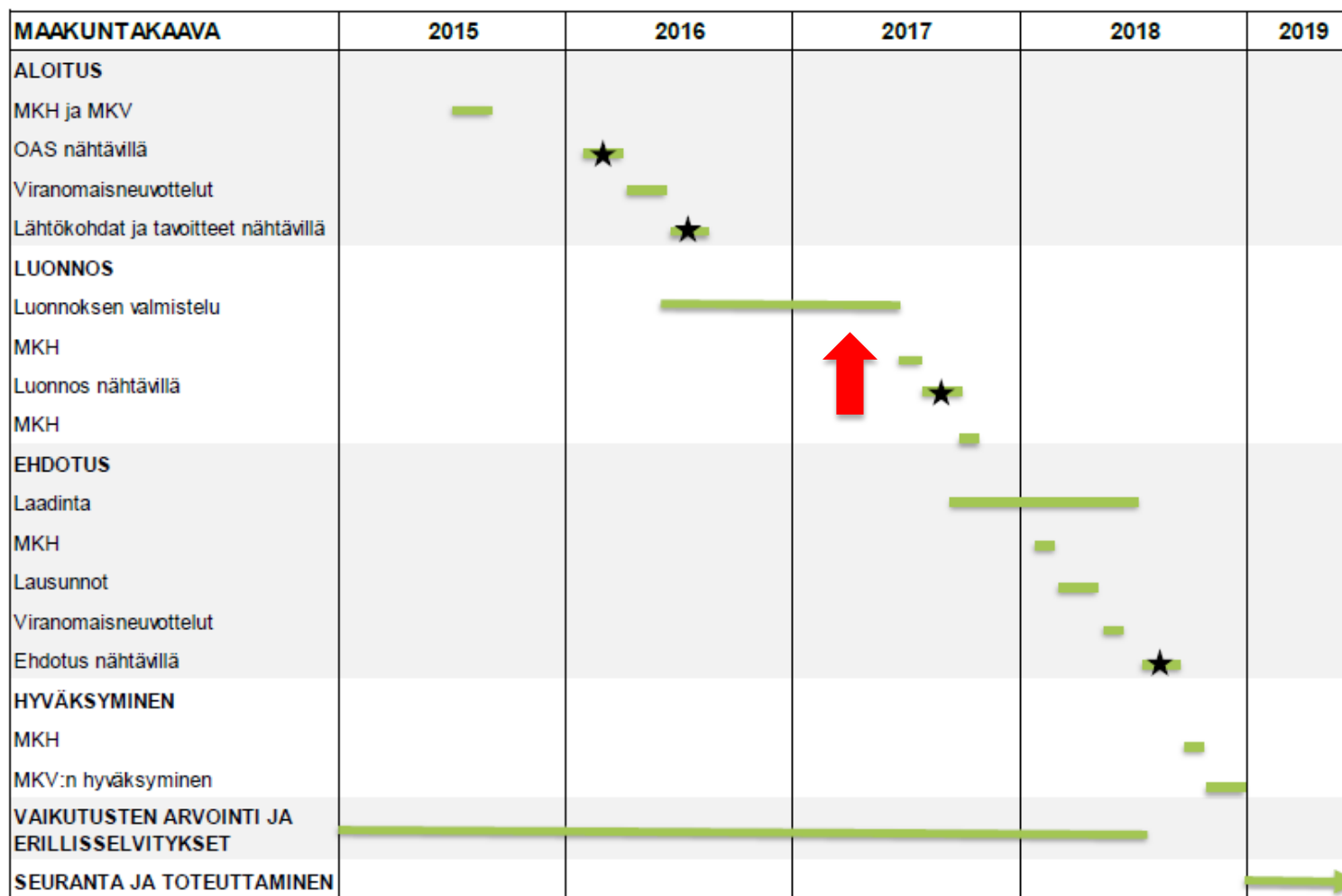

- Tarkistukseen liittyen on laadittu maakuntakaavan seurantaraportti 2015
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma hyväksytty 13.6.2016 ja tarkistettu 27.3.2017
- Lähtökohdat ja -tavoitteet raportti hyväksytty 24.10.2016
- Tarkistuksessa käsiteltäviä teemoja mm:
 - Aluerakenne (Kylät maakuntakaavoituksessa -selvitys)
 - Turvetuotanto (Esiselvitys, Yhteistyöselvitys LUKE:n kanssa)
 - Luonnonsuojelu (Uhanalaisimmat lajit –selvitys)
 - Maa- ja kiviaineistenotto (Kuntakysely mm. ottomäärät)
 - Kaivostoiminta
 - Liikennejärjestelmä (Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategia valmistuu, Kainuun liikennestrategia käynnissä)
 - Maisema-alueet
 - Ampumaradat (Ampumaratojen kehittämissuunnitelma)
 - Virkistysalueet, ulkoilureitit, (matkailun) kehittämissuunnitelmat
 - Kulttuuriympäristöt (Maakunnallisten kohteiden päivittäminen)
 - Sotahistoria (Yhteistyöselvitys Kainuun Museon kanssa)
 - Hiljaiset alueet (ns. ELMA-hanke)

Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen aikataulu

Kainuun liitto

★ Palautteenantomahdollisuus osallisilla

Kuva 3. Kaavoituksen tavoitteellinen aikataulu.

EDUNAJAMINEN

T O I M I N T A K A N A V A

**EU -/
KV. TASO**

Itä- ja Pohjois-Suomen EU -toimisto
Kv. yhdistykset ja verkostot
-> kannanotot, hankkeet

**EU JA KV.
ORGANISAATIOT**

SUURALUEET

Pohjois-Suomen neuv. kunta
Itä-Suomen neuv. kunta
-> kannanotot, hankkeet ja hanke-esitykset

**MAAKUNNAT
YHDESSÄ**

Maakunta-johtajat ja Kuntaliitto
-> kannanotot, jatkuva vaikuttaminen

**KAINUUN
LIITTO**

Virka- ja luottamus-henkilöt
-> Kainuun edunajamisen hankeluettelo
-> operatiivinen edunajaminen

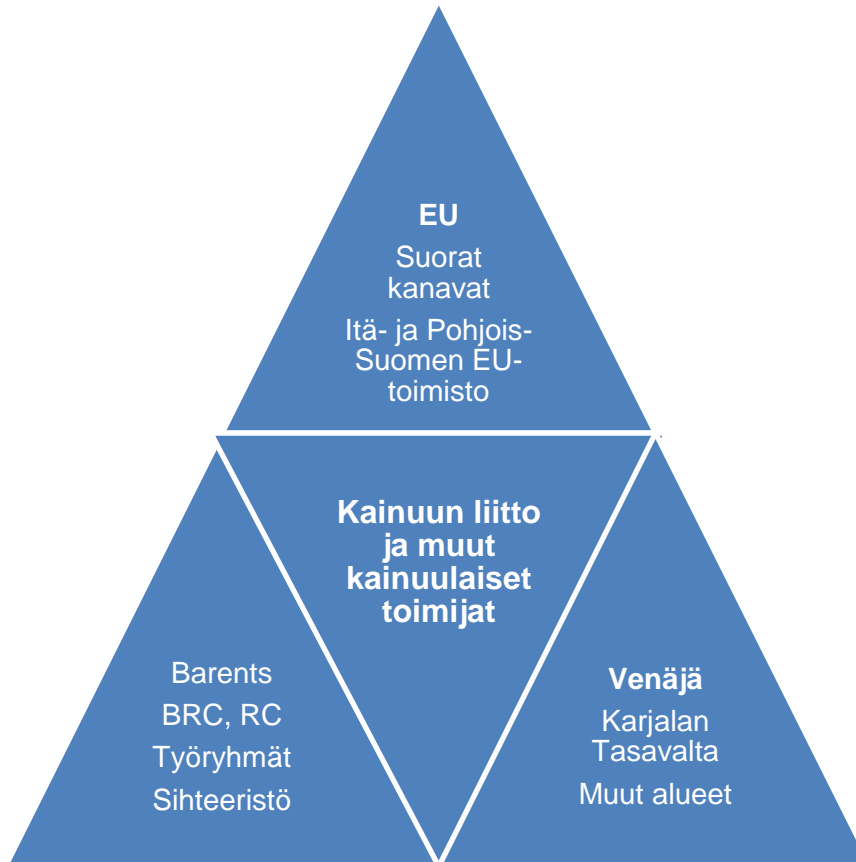
Sidosryhmät ja kunnat
-> yhteistyö edunajamisessa

**KANSALLISET PÄÄTÖKSENTEKIJÄT;
MINISTERIÖT, EDUSKUNTA, HALLITUS**

Kv-tiimi ja kv-toimijaverkosto

Kainuun liitto

Kainuun liiton kv-tiimi:

Pentti Malinen, Hannu Heikkinen,
Paavo Keränen (Katja Sukuvaara),
Jouni Ponnikas,
Minna Mustonen, siht.

Barents-tiimi

2 poliitikkoa, 8 maakuntaliiton
työntekijää ja 3 muun alueellisen
organisaation edustajaa

Kv-verkosto

Kainuun liiton edustajat +
useita toimijoita eri
yhteistyöorganisaatioista ja
sidosryhmistä

Valmistelun vaiheet

9/2016 – 1.7.2017

Esivalmistelu
10 kk

Uudistuksen valmistelu yhteistyössä

- muutosvisio ja tavoitteet
- edellytykset henkilöstön ja tehtävien sujuvalle siirtämiselle uusiin organisaatioihin
- alustava suunnitelma maakunnan palvelukokonaisuuksista, palvelutavoitteista ja palveluiden tuotantomalleista

1.7.2017 – 28.2.2018

Väliaikainen
hallinto
8 kk

Valmisteluvastuu väliaikaisella valmistelu-toimielimellä

- kokoonpanosta sopivat ne organisaatiot, joita uudistus koskee
- asettamisesta päättää Kainuun liitto
- toimielin voi tehdä väliaikaisia päätöksiä uutta maakuntaa koskien
- tarkempi suunnitelma uuden maakunnan käynnistämisestä ja toiminnasta

1.3. – 31.12.2018

Käynnistäminen
10 kk

Maakuntavaaleilla valittu maakuntavaltuusto aloittaa

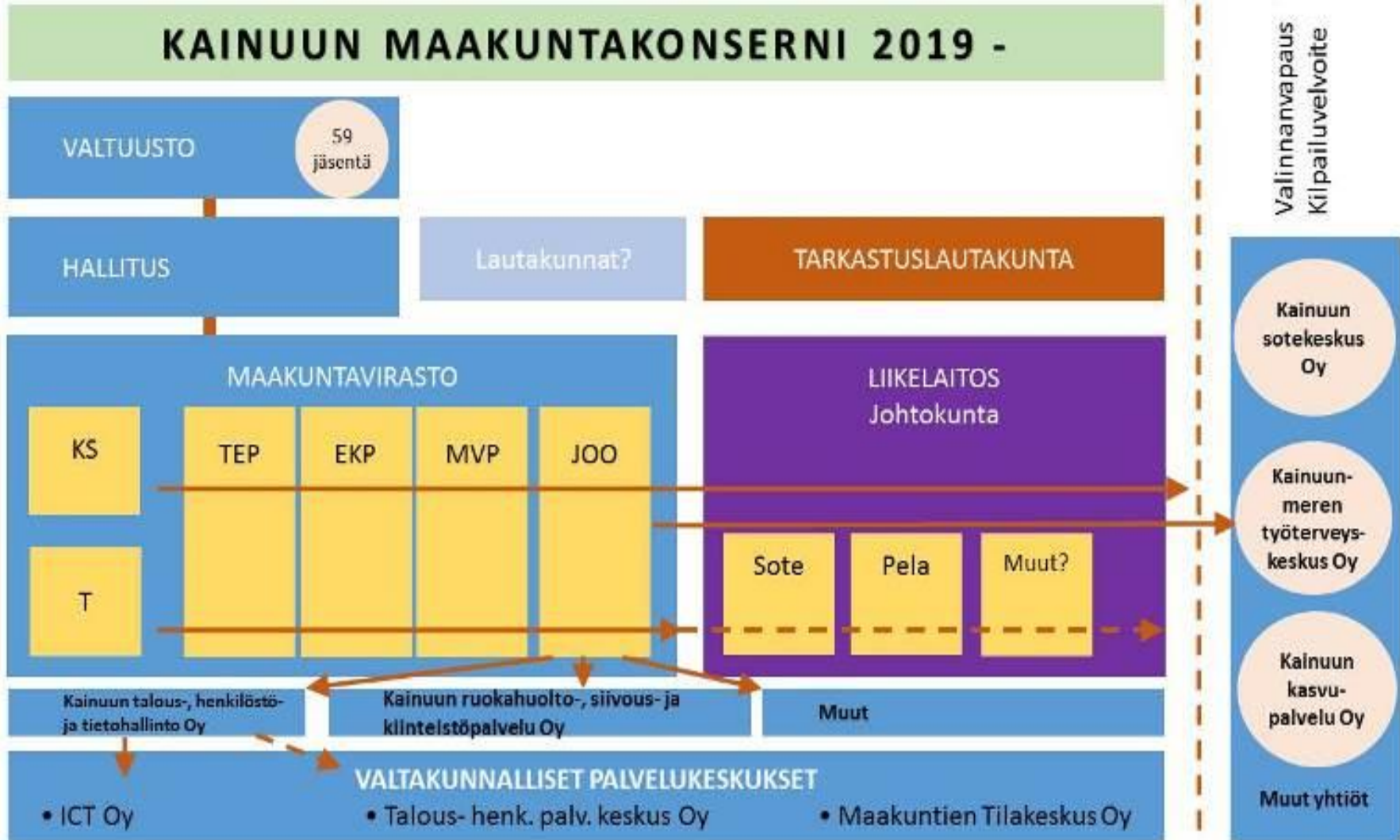
- maakuntavaltuusto valitsee maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan ja uuden organisaation johdon
- maakuntavaltuusto ja –hallitus tekevät ensimmäisiä päätöksiä palvelukokonaisuuksista sekä palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta 1.1.2019 alkaen

Kainuun maakunnan organisaatio 2019-?

Kainuun liitto

Valmisteluryhmä 15.5./luonnos

Valtion ja maakunnan neuvotteluprosessi 2017 – 2018

TYÖPAJAT: valtion ja uusien maakuntien prosessien simulointi

